

Dream Factory OSTRAVA

SNÁŘ Z TOVÁRNY

MAGAZÍN FESTIVALU DREAM FACTORY OSTRAVA 2015

ÚTERÝ 2. ČERVNA 2015

1

POŽITEK DOKÁŽU UDĚLAT ZE VŠEHO

Herečka Jana Plodková jezdila do Ostravy jako malá k prababičce. Letos se sem vrací s Divadlem Na Zábradlí, kde účinkuje v inscenacích Požitkáři a Doktor Živago. Nejen o nich jsme si před festivalem krátce povídaly.

Kdybyste šla do Divadla Na Zábradlí jako divačka-fanyнка, kdo by byl váš idol?

To je těžké, už nedokážu kolegy z jeviště vnímat s odstupem, ale chodí se tu snad na všechny. Standa Majer a Jirka Vyoralék jsou teď víc na očích, točí jednu věc za druhou.

Obrovskou základnu fanynek má taky Míla König. A Ivánkovi (herec Ivan Lupták, pozn. red.) zase při děkovačce chodí dárky... No, chlapani u nás frčí.

Vy je v Doktoru Živagovi máte všechny...
Mám, ale jinak než jako kolegy je neprožívám.

Na Zábradlí jste naskočila do rozjetého vlaku. Nebála jste se, když za sebou mělo tak slibnou sezonu?

Měla jsem spíš obavy z toho, že jsem na-

stupovala do divadla po delší pauze. Pochybovala jsem, jestli to ještě vůbec umím, ale nezapomíná se to. Neměla jsem pocit, že jdu do cizího prostředí, protože jsem tady spoustu lidí znala už z Brna. Nepřipouštěla jsem si ani to, že by Zábradlí bylo mimořádně úspěšné. Mám radost, že je oceňované, ale nebyl to důvod, proč bych sem chtěla.

Ten byl jaký?

S Honzou Mikuláškem se známe od JAMU, byl můj spolužák v ročníku, jenže

jsme se nikdy nepotkali pracovně, přestože mě to vždycky lákalo.

Z inscenací Jana Mikuláška se zdá, že musí mít dost specifický smysl pro humor. Soubor musí být naladěný stejně, ne?

Přístupu Jana Mikuláška musí být herec nakloněn obecně, ale stylem humoru jsme si tady sedli taky.

Takže vám nevadilo dělat si legraci ze smrti? Vůbec. Nejsem háklivá nebo citlivá na slovo smrt. Při zkoušení Požitkářů pro mě bylo zajímavé sledovat, jak se s tím vypořádávají ostatní. Hodně mě to bavilo a čekala jsem, jak zareagují diváci.

Jak to dopadá?

Většina to bere s humorem. Ale Požitká-

ři nejsou jenom vtipní. Velkou předností Honzy Mikuláška je právě to, jak pracuje se střídáním nálad, jak umí vybalancovat vtip a vážné momenty. Přitom jeho uchopení tématu i žánru je pokaždé specifické.

Co byste řekla o jeho pojetí Doktora Živaga?

Spolu s Dorou Viceníkovou dali dohromady text, který osekali o ruské a dějinné realie. Soustředili jsme se především na milostný čtyřúhelník Živago, Toňa, Lara, Antipov.

Otázka je, jestli je výsledkem pořád ještě Doktor Živago...

Jedná se o určitý druh licence. Na divadle je vždycky ošemetné dělat kus, který lidi znají skrze knihu nebo film. Kdybychom chtěli všechno zachovat, budeme hrát šestihodi-

nová představení. A třeba tak reálně, až by to hezké nebylo.

Nemotala se vám hlava mezi tolika zrcadly?

Když nechal Marek Cpin postavit scénu, udělalo se nám docela šoufl. Prostor mezi zrcadly se zdá prapodivně stísněný, přestože se opticky zvětšuje. Když se zrcadla začala hýbat, mysleli jsme si, že to nemůžeme zvládnout. Museli jsme se naučit dívat do jednoho bodu a hodně si na to dáváme pozor. Naprostou fóbii ze scény měla Dořina fenka Ema, ale nakonec jsme si zvykli všichni.

Jak se hraje v kostýmech Marka Cpina?

Báječně. Marek je estét a líbí se mi jeho motto, že sebechudší postava nikdy nebude vypadat chudě. Vůbec si neumím představit, že by navrhnul kostým, ve kterém bych se necítila dobře.

Jste požitkářka?

Jsem. Jsem požitkářka ve všech směrech. Když jím, tak jím, když hraju, tak hraju. Velký požitek mám z cestování. Když se na něco dívám nebo něco čtu, opravdu to prožívám. Myslím, že dokážu udělat požitek ze všeho.

Teď třeba z Ostravy?

Bohužel se musím po odehrání Požitkářů vrátit do Prahy, ale chci si Ostravu užít alespoň po Živago.

Tereza Hýsková, foto: KIVA

Industriál vtisknul festivalu punc nezaměnitelnosti

Tomáš Suchánek už sedmým rokem jezdí po divadlech českých, aby vybral to nejlepší, co vždy na začátku června představí ostravským divákům. Co nám ředitel a dramaturg festivalu Dream Factory přivezl ze svých cest letos?

Narazil jste v poslední době na inscenaci, po jejímž zhlédnutí jste si řekl, že to byla vážně síla a musel si dát panáka? Uvidíme ji na festivalu?

Vidím toho za rok opravdu přehršel a přiznám se, že se mi to už stává docela vzácně. Atak na panáky v rámci festivalu očekávám minimálně po děkovačce Bratrů Karamazových, Hodných chlapců, Vyhnání Gerty Schnirch, Kopance a Klubu rváčů.

Mnoho letošních festivalových inscenací se dotýká tématu násilí v různých podobách. Jak se formovala tato dramaturgická linka?

Myšlenka založit v Ostravě divadelní festival vznikla kdysi dávno z potřeby přivést inscenace, které by se zde za normálních okolností neobjevily. Celý rok jezdíme po divadlech a vybíráme tituly, o kterých si myslíme, že by ostravskému divákovi neměly uniknout. Když máme program sestaven a hodíme ho na papír, po chvíli se vynoří společný jmenovatel. Letos se ukázalo, že spojovacím článkem mnoha inscenací je násilí. Doplnili jsme tedy hry s tematikou násilí ostravskou sekcí a sekcí filmovou a hlavní dramaturgická linka byla na světě.

Je násilí pro divadlo přitažlivější látkou než dřív?

Na tuto otázku možná přinese odpověď

debata, kterou chystáme na pátek. Odpovědi nabídnou čerstvá držitelka Ceny Thálie Vilma Cibulková, režisér Petr Boháč a dramatik Tomáš Vůjtek.

Podle jakého klíče jste vybírali soubory, které se letos na festivalu prezentují? Mnohé z nich zde představí hned několik inscenací...

Pro každého, kdo má možnost soustavněji sledovat divadelní dění napříč naší republikou, nebude těžké odhadnout, které soubory se na našem festivalu objeví. Ne náhodou se na letošním ročníku představí Divadlo Na zábradlí, které ovládlo poslední Ceny divadelní kritiky a získalo prestižní titul Divadlo roku 2014. Pro mě je Zábradlí jedním z mála divadel, kam kdykoliv večer vyrazíte, nebudete zklamáni. Na letošní festival přiveze hned tři inscenace. Požitkáři v režii Jana Mikuláška vynesli v cenách kritiků vítězství Marku Cpinovi v kategorii Scénografie, Báby režírovala Anna Petrželková, která získala ocenění Talent roku. Trojici úspěšných inscenací zavřuje novinka – dramaturgické legendárního románu Doktor Živago, opět v režii Jana Mikuláška. Pozornost festivalové dramaturgie se soustředí také na dvě výrazné inscenace Činoheráku Ústí – syrový Kopanec a již kultovní Klub rváčů. Premiérově bude v Ostravě představen nový projekt světově oceňované skupiny Spitfire Company, která nedávno v Norsku uzavřela inscenací Sniper's Lake volnou trilogii Člověk v mezní situaci. Navázala tak na inscenace One Step Before the Fall a Animal Exitus. Všechny tři tituly budou k vidění v různých prostorách Dolu Hlubina.

Některí tvůrci se na Dream Factory pravidelně vrací. Které „stálice“ tady potkáme letos?

Je jich celá řada. Kromě již zmíněného Zábradlí a Spitfire Company se letos vrací Švandovo divadlo, které po loňském Hamletovi uvede přímo pod těžní věží na Hlubině inscenaci Možná že odcházíme. Martin Františák ji vytvořil podle próz Jana Balabána. V nově rekonstruovaných prostorách Starých koupelen uvedeme Vyhnání Gerty Schnirch, které vzniklo podle románu Kateřiny Tučkové v brněnském HaDivadle. To loni

uvedlo na našem festivalu Maryšu. Mám radost, že její režisér Lukáš Brutovský bude i na letošním ročníku zastoupen inscenací Les Slovenského komorného divadla Martin. Světovou premiéru bude mít na Dream Factory hudebně-divadelní inscenace čerstvého držitele Ceny divadelní kritiky v kategorii Hudba – Miloše Orsona Štědrone. Jeho projekt Hus až do konce představí českého velikána s citlivým nadhledem. Těší mě, že v rámci oslav padesáti let od založení Činoherního klubu Praha přivítáme po loňském úspěchu inscenace Kukura další titul režiséra Martina Čičváka. Letos to budou Bratři Karamazovi. Ti byli vyprodáni během pár hodin, stejně jako inscenace Leni s Vilmou Cibulkovou Divadla v Řeznické.

Diváky lákáte na industriál v novém hávu. Co si pod tím můžeme představit?

Když jsme před sedmi lety festival zakládali, dlouho nás trápila myšlenka, jak jej odlišit od již zavedených divadelních festivalů. Sázka na industriál se ukázala jako správná a vtiskla festivalu punc nezaměnitelnosti. Špína, prach, chybějící zázemí, žádné šatny pro účinkující, žádná tekoucí voda... Bylo zajímavé sledovat prvotní zděšení přijíždějících souborů a jeho proměnu v úžas při závěrečné děkovačce. Po několikaleté rekonstrukci Dolu Hlubina, kde náš festival pravidelně vrcholí, rozšířeme letos industriální prostor v plné kráse. Hrát se bude na sedmi místech. Vedle scény pod těžní věží například v nově zrekonstruovaných prostorách Starých koupelen, na Vršku či novém Náměstíčku. Filmovou sekcí jsme přesunuli do zbrusu nového Biografu a diváky „předpremiérově“ zavedeme také do hudebního klubu Jarka Nohavici Heligonka, který bude slavnostně otevřen až v září.

Na co se vy osobně těšíte na letošním festivalu nejvíce?

Na děkovačku po představení Les. :-)

Co je vašim hnacím motorem, když se rozhodnete, že se do kolotoče festivalových příprav vrhnete znovu?

Plné sály, spokojení diváci... Zpětná vazba od přátel a kolegů. Tohle nás utvrzuje, že naše práce má stále smysl.

Redakce

DNA, ostragen a bohéma z Myrona

Ostravský chorobopis č. 1.

Zdař Bůh, závodní lékař Dr. Factory vás po roce opět vítá v O(š)travě. První festivalový večer záměrně vrcholí představením DNA, neboť každému návštěvníkovi Ostravy, který v benzo(a)pyrenem a dalšími škodlivinami zamořeném městě pobude více dnů, se radikálně pozměňuje právě DNA. Jak potvrdil tým vědců z Ústavu experimentální medicíny v Praze pod vedením Radima Šráma, už několikadenní pobyt poškozují chromozomy a mění genovou výbavu, což vede k rakovinotvorným onemocněním. A v Ostravě se na „raka“ skutečně umírá častěji než ve zbytku republiky a zdejší průměrný věk je o dva roky kratší.

Zpěvák Jaromír Nohavica sice vědecký výzkum zlehčuje s tím, že domorodcům koksovny a hutě neškodí, neboť jsou vůči zamoření imunní díky vrozenému „ostragenu“, znáte ale přece Jarka. Co mu nakáže řídicí důstojník, to hlásá do světa. Vzduch v Ostravě se vůbec nelepší a takzvané limity pro polévatý prach (PM10) byly letos vydýchány už v březnu, takže dle zákona se nyní ve městě žije na černo. Proto jedna dobrá rada pro Bolka Polívku: „Když DNA na ostravském jevišti, tak ve skafandru a s kyslíkovou bombou!“

Hlavní letošní dramaturgickou linií festivalu je násilí v umění. A toho je v Ostravě dost, jak ve své ordinaci denně pozoruje i Dr. Factory, přičemž vražedná kombinace poškozených chromozomů s pěstmí ve tmě nutí místní umělce k beznadějně bezuzdnému požitkářství. Mají to za pár, ničemu už nevěří, což večer předvede požitkářský kolega Dr. Faustus v podání Františka Strnada. A pro domácí bude samozřejmě zajímavé sledovat, jak si se stejným handicapem poradí pražský parnas z Divadla Na zábradlí.

Peklo továren, požitkáři a ďábel, tedy ostravský chorobopis v plné parádě a tři operace v jediném zátahu hned na start festivalu. Snad všichni přežijí!

Váš Dr. Factory

DNES / ÚTERÝ 2. ČERVNA

17:00 Divadlo Petra Bezruče
Požítkáři / Divadlo Na zábradlí

18:30 Divadlo Jiřího Myrona
Doktor Faustus
Národní divadlo moravskoslezské

19:00 Dům kultury města Ostravy
DNA / Divadlo Bolka Polívky

ZÍTRA / STŘEDA 3. ČERVNA

10:00 Divadlo loutek Ostrava
Hodina Komenského
Divadlo loutek Ostrava

15:00 Stará Aréna
Domeček / Buranteatr

17:00 Divadlo Petra Bezruče
Báby / Divadlo Na zábradlí

18:30 Komorní scéna Aréna
Slyšení
Komorní scéna Aréna

20:00 Divadlo loutek Ostrava
Doktor Živago / Divadlo Na zábradlí

22:00 Absintový klub Les
LIPKA a hosté – koncert

Anketa

1. Kdy jste se naposledy popral/a?
2. Napsal kritik někdy něco, za co jste mu chtěl/a dát do zubů?
3. Kdybyste byl/a vyzván/a na souboj, jakou zbraň byste zvolil/a?
4. Máte rád/a krev?

Dora Viceníková, dramaturgyně,
Divadlo Na zábradlí

Michal Zahálka
divadelní kritik

Michal Čapka
herec, Komorní scéna Aréna

Ondřej Malý
herec, Komorní scéna Aréna

1. Vlastně jsem se ještě v životě neprala.
2. Musím se držet, abych jim do zubů nedala... Pokaždé.
3. Pěsti.
4. Na jevišti rozhodně.

1. Nevím, co to o mně vypovídá, ale nikdy jsem se nepral.
3. Pistole.
4. Ne.

1. Naposledy jsem se pral s Baalem.
2. Do zubů ne.
3. Zvolil bych monology.
4. Mám k ní respekt.

1. Teď s touhle pitomou otázkou.
2. Ne, nikdy.
3. Skrytou čepel. Preferuji zásadně boj zblízka.
4. Čím víc krve, tím líp spím.

Z úterního programu

„Dnu míti – soužení zakoušeti. Na dno viděti – nebezpečí utonutí blízké osoby.
DNA po rodičích míti – holé neštěstí.“
Velký ostravský lidový snář

Marlowe není Goethe, jehož (skrovňý) humor bude literárně vytříbený; Marlowova komika je komediantská, hrubozrná, drastická a vsutku – alžbětinsky – tuctová, jakože Marlowe se divadelní poptávce podvoloval ochotně. Taková povolnost není po chuti moderním textologům, kterým se nechce věřit, že seriózní a nadaný autor by se k takovým skopičinám – neřku-li koninám, jako jsou ty s koňarem – snížil. (...) O Marlowově životě, smrti i o jeho názorech je tolik záznamů, že shakespearologové blednou závistí. Zato s jeho texty je ještě větší trápení než se Shakespearovými. Zejména o Doktorovi Faustovi nelze s jistotou ani rozhodnout, jestli pochází z počátku Marlowovy tvorby, nebo z jeho konce (upřímně řečeno, není to tak velký rozdíl, když celé Marlowovo dílo se vejde do intervalu nějakých sedmi let).

Milan Lukeš: Mezi karnevalem a snem (Shakespearovské souvislosti)

Snář z továrny – magazín festivalu Dream Factory Ostrava 2015. Úterý 2. června, číslo první. Šéfredaktor Tereza Hýsková. Editor Martin Macháček. Redakce Veronika Dombrovská, Otto Linhart. Externí spolupráce Ivan Motýl. Grafická úprava Lukáš Horký. Kontakt tereza.h.keys@gmail.com. Zpravodaj vydává festival Dream Factory Ostrava. Ředitel festivalu Tomáš Suchánek.